

хиляди роми, живеещи при нечовешки условия, укрепвайки в душите им надеждата за по-добър живот и създавайки им усещането за принадлежност към уважавана, свята и стойностна общност, така необходимо за самоуважението им и за повишаване чувството за собствено достойнство.

При част от ромите мюсюлмани отново религията се привижда като основно средство за приобщаването им към много по-престижната общност на българските турци. Оттук и тяхното усърдие при изпълняването на религиозните обреди и практики. Като цяло обаче, последните изследвания на религиозността в ромската общност показват, че групата на “турските цигани” в момента е по-малко религиозна. Главно от нейните среди излизат тези, които не могат да определят религиозната си принадлежност, а една постоянна част постепенно преминава към различни форми на християнството. Като цяло общността на ромите мюсюлмани е по-стриктна от християните при спазването на религиозните пости и при честването на големите религиозни празници. Религиозният синкретизъм също по-често се наблюдава в тяхната група - те два пъти по-често от останалите роми празнуват активно и празниците на другата религия.

Суеверията, вярата в магии и в хороскопи са по-разпространени сред ромите в България, отколкото сред другите общности и са особено видими при ромите мюсюлмани. Специфичното тук е, че и околното население, особено споделящите подобни суеверия и вярвания, виждат в ромите най-добрите извършители на подобни действия. Ромите са не просто потребители, а и вещи “специалисти” в областта на омагьосването и съответно на развалянето на магии и уроки.

Фатализмът, вярата, че Бог и съдбата определят живота на човека, също са най-типични за ромската общност и определят светоусещането на две трети от групата. Само при тези, които не се причисляват към нито едно от вероизповеданията в страната, струпванията на отговори се измества от “Бог управлява човешкия живот” към “Не мога да преценя”. Задълбочаващата се маргинализация на общността не позволява на ромите да се отърсят от синдромите на заучена безпомощност и да поемат отговорността за живота си и този на семействата си в свои ръце. Едва една пета от анкетираните са убедени, че човек сам управлява живота си.